

CALEA MÂNTUIRII

Săptămânal editat de Centrul de Studii Teologice-Istorice și de Prognoză Pastoral-Misionară al Facultății de Teologie Ortodoxă Arad.
Redactor fondator (1935): Preot Ilarion V. Felea. Apare cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Timotei, Arhiepiscopul Aradului

EDITORIAL

Bisericieni și indiferenți

Cineva care citește aceste rânduri ar putea să întrebe: nu cumva acest titlu este exagerat? Este el potrivit a fi înțeles pentru a exprima realitățile bisericesti? Nu este cumva nepotrivită această simplificare a realității ecleziastice? Nu am folosit cuvântul ateu, întrucât, cred că acești oameni, care își spun ateii, sunt o minoritate în structura societății românești de astăzi.

Și totuși, această realitate dihotomică a structurii unei comunități parohiale, în bisericeni și indiferenți, este prezentă în viața parohiilor noastre. În cadrul acestora există credincioși care își cultivă identitatea lor creștină, prin participare personală la viața liturgică și misionară a Bisericii, și, din păcate, mult prea mulți, care ignoră faptul, că au fost botezați în numele Preasfintei Treimi și că sunt chemați la comuniunea vie și permanentă cu toți cei care fac parte din Trupul Bisericii. Cu alte cuvinte, cei care se simt integrați în viața Bisericii, care participă consecvent la viața și slujbele ei, și, îndeosebi, la Sfânta Liturghie, cei care se spovedesc și se împărtășesc cât mai des și sunt mărturisitori cu cuvântul și cu fapta ai Evangheliei Mântuitorului Iisus Hristos, sunt numiți bisericeni.

În contrast cu aceștia, sunt cei care din diferite motive nu se simt în mod concret parte vie a comunității lor ecleziastice, adică, indiferenți. Într-adevăr, imaginea pe care o oferă o comunitate parohială, indiferent de întinderea ei geografică și mărimea ei, este aceasta a existenței celor două categorii de membri ai Bisericii. Pentru a înțelege această realitate se cuvine a fi înțelese resorturile pentru care unii înțeleg mai bine menirea lor în calitate de creștini ortodocși și alții, care ignoră această calitate.

În primul rând, bisericenii sunt cei care sunt consecvenți în ceea ce privește calitatea lor creștină, ca urmare a primirii Botezului și a celorlalte Sfinte Taine și încearcă să se lase călăuziți de lucrarea acestora în viața lor, care îi responsabilizează și îi încurajează să rămână fideli în credință, nădejde și dragoste creștină. Aceștia participă cu regularitate la sfintele slujbe, și, mai

ales, la Sfânta Liturghie, ca prilejuri de înviore a vieții lor personale, familiale și comunitare. Aceștia sunt mădulare vii ale Trupului Bisericii, care luminează prin viață în jurul lor, care se străduiesc să fie martori și mărturisitori ai lui Iisus Hristos răstignit și înviat.

În al doilea rând, bisericenii sunt cei mai implicați în ceea ce privește viața, activitatea și prezența comunității lor ecleziastice în societate. Prin ei, Biserica este lucrătoare și mărturisitoare în societate, prin ei, comunitatea parohială demonstrează că este vie, că nu este o formă fără fond.

Pe de altă parte, indiferenții sunt cei care, deși au fost botezați, miruiți prin Taina Sfântului Mir, care au fost împărtășiiți la botezul lor, dar, cu toate acestea, ei nu mai trăiesc din bogăția darurilor acestor Taine, ci fac cu totul abstracție de ele. În felul acesta, ei manifestă o insensibilitate accentuată față de faptul, că sunt creștini, că au o identitate spirituală nouă, că sunt chemați la o nouă viață și la mântuire. De aceea, ei sunt absenți de la slujbele Bisericii, de la Sfânta Liturghie, de la lucrarea Bisericii în societate, oferind o imagine de precaritate duhovnicească unei comunități parohiale, care devine vizibilă, în primul rând, în cultul divin public, adică prin neparticiparea lor, îndeosebi la Sfânta Liturghie.

Față de aceștia ar trebui să se îndrepte cu prioritate lucrarea pastoral-misionară a slujitorilor Bisericii, făcându-se „tutor toate”, așa cum spune Sfântul Apostol Pavel, pentru ca măcar pe unii să-i dobândească pentru Hristos. În acest sens, sunt importante realismul, imaginația, curajul, râvna pastorală și jertfelnicia slujitorilor Bisericii.

Pr. Ioan TULCAN

PREDICA

Hristos, restauratorul omului

Duminica a XXIII-a după Rusalii – Vindecarea demonizatului din ținutul Gherghesenilor

„În vremea aceea a ajuns Iisus cu corabia în ținutul Gherghesenilor, care este în fața Galileii. Și ieșind pe uscat L-a întâmpinat un bărbat din cetate, care avea demon și care de multă vreme nu mai punea haină pe el și în casă nu mai locuia, ci prin morminte. Și văzând pe Iisus, strigând, a căzut înaintea Lui și cu glas mare a zis: Ce ai cu mine, Iisuse, Fiul lui Dumnezeu Celui Preaînalt? Rogu-te, nu mă chinui. Căci porunca duhului celui necurat să iasă din om, pentru că de mulți ani îl stăpâna, și era legat în lanțuri și în obezi, păzindu-l, dar el, sfărâmând legăturile, era mânat de demon în pustie. Și l-a întrebat Iisus zicând: Care-ți este numele? Iar el a zis: Legiune. Căci demoni mulți intraseră în el. Și L-a rugat pe El să nu le poruncească să meargă în adânc. Și era acolo o turmă mare de porci, care păștea pe munte. Și l-a rugat să le îngăduie să intre în ei; și le-a îngăduit. Și ieșind demonii din om, au intrat în porci, iar turma s-a aruncat de pe țărni în lac și s-a înecat. Iar păzitorii, văzând ce s-a întâmplat, au fugit și au vestit în cetate și prin sate. Și au ieșit să vadă ce s-a întâmplat și au venit la Iisus și au găsit pe omul din care ieșiseră demonii, îmbrăcat și întreg la minte, șezând jos, la picioarele lui Iisus, și s-au înfricoșat. Și cei ce văzuseră le-au spus cum a fost izbăvit demonizat. Și l-a rugat pe El toată mulțimea din ținutul Gherghesenilor să plece de la ei, căci erau cuprinși de frică mare. Iar El, intrând în corabie, S-a înapoiat. Iar bărbatul din care ieșiseră demonii îl ruga să rămână cu El. Iisus, însă, i-a dat drumul zicând: Întoarce-te în casa ta și spune cât bine ți-a făcut ție Dumnezeu. Și a plecat, vestind în toată cetatea câte îi făcuse Iisus.” (Luca 8, 26-39)

Bucuria și folosul duhovnicesc al propovăduirii Evangheliei Domnului se arată și în Duminica a XXIII-lea după Rusalii, unde ni se pune înaintea ochilor noștri duhovnicești spre a reflecta și contempla, textul biblic de la Sfântul Evanghelist Luca 8, 26-39, în care se amintește de minunea pe care a săvârșit-o Fiul lui Dumnezeu asupra unui om care era stăpânit de duhuri necurate. Calendarul bisericesc ne indică faptul că în această duminică a avut loc vindecarea demonizatului din ținutul Gherghesenilor.

De remarcat este faptul că acest text scripturistic arată încă o dată puterea dumnezeiască a Domnului Hristos și totodată indică motivul pentru care El a săvârșit această minune. Argumentul principal fiind acela că Iubirea milostivă se îndură de toți cei aflați în suferință, în încercări, în necazuri.

Putem observa un tablu al unei stării jalnice, a omului din ținutul Gherghesenilor care era chinat de demonii cumpliți: „Și ieșind pe uscat, L-a întâmpinat un bărbat din cetate, care avea demon și care de multă vreme nu mai punea haină pe el și în casă nu mai locuia, ci prin morminte” (Luca 8, 27).

Inițial se pare că acest om se afla într-o stare continuă de degradare, atât în punct de vedere trupesc, cât și din punct de vedere duhovnicesc. Cu alte cuvinte, acest om nu mai avea stăpânire de sine, nu mai putea reacționa după cum și-ar fi dorit, ci libertatea lui umană a fost îngrădit, chiar stăpânită de acești demoni, care nu îl lăsau să se manifeste după bunul său plac, ci era nevoit să se supună tuturor „indicilor” care erau date de către diavol.

Deși, el era din perspectivă biologică viu, totuși, el se comporta asemenea unui om mort, care locuia în morminte. Mai mult decât atât, el nu mai își găsea loc printre prieteni, rude, cunoscuți, ci se afla într-o izolare și o înstrăinare de toți cei care îl înconjurau odinioară.

Omul care este stăpânit de duhurile necurate, nu mai poate gândi cu propriile sale facultăți psihice, nu mai poate să își însușească propriile valori morale, într-un cuvânt partea trupească și partea sufletească nu-i mai slujesc lui, ci sunt folosite de diavolii care îl chinuiau continuu.

Continuare în pagina 2

Pr. Florin-Ioan AVRAM

Din sumar

- ▶ De la bucurie la tragedie
pagina 2, Prof. Amalia Stana
- ▶ Războiul nevăzut
pagina 3, Pr. Sorin Ilota
- ▶ Știri
pagina 4

Hristos, restauratorul omului

Urmare din pagina 1

Un lucru foarte interesant pe care ni-l prezintă textul lucanic, este acela că acest om avea o putere extraordinară, nemiintâlnită până în acel moment, o putere care depășește firea umană, aceasta era puterea demonică care îl stăpânea: „și era legat în lanțuri și în obezi, păzindu-l, dar el, sfărâmand legăturile, era mânat de demon în pustie” (Luca 8, 29). Nu numai că avea această putere neobișnuită, ci chiar era condus de demoni în locuri unde nu existau oameni, în pustie. Aceștia făceau acest lucru, pentru a spulbera orice speranță de a putea fi slobozit din această neputință. Dacă el intra în comuniune cu oamenii și ar fi fost sfătuit de aceștia, el ar fi avut șanse mari de a fi liberat.

Dacă analizăm această pericopă evanghelică cu atenție, vom putea înțelege că minunea vindecării demonizatului din ținutul Gherghesenilor s-a făcut din două motive.

Întâi de toate, omul este creat de Dumnezeu și așezat ca „stăpân” al acestei lumi pentru faptul că are menirea de a se asemăna cu Dumnezeu, de a moșteni viața cea de veci a Împărăției Raiului, este chemat spre desăvârșire, spre a săvârși tot ceea ce este bun și de folos în această lume. Chemarea aceasta dumnezeiească îi arată omului valoarea inestimabilă și fără preț în această lume, această valoare se concretizează în ceea ce înseamnă partea spirituală a omului, care este sufletul.

Astfel, Domnul Hristos prin această vindecare îi reînnoiește acestui om, conștiința că este chemat spre a fi în părtășie de comuniune și iubire cu Dumnezeu cel infinit și veșnic viu. Această chemare nu este adresată doar omului demonizat, ci nouă, tuturor oamenilor din toate timpurile și din toate locurile, indiferent de starea profesională, etnică, socială, etc. Toți sunt chemați spre a se desăvârși și spre a reînoda comuninunea de iubire cu Creatorul.

Un al doilea motiv care este strâns legat de primul, este acela că prin paguba produsă de Hristos celor care locuiau în ținutul Gherghesenilor, nu face altceva decât să le redescopere menirea sau scopul lor în această lume.

Menirea tuturor oamenilor este de a căuta cu timp și fără timp Împărăția lui Dumnezeu. Aceasta o vom câștiga prin săvârșirea unor lucruri bineplăcute lui Dumnezeu: fapte de milostenie, dragoste unul pentru altul, rugăciune pentru cei aflați în suferință, cuvânt bun pentru cei deznădăjduiți, etc.

Locuitorii ținutului Gherghesenilor s-au înfuriat pentru că Domnul Hristos a permis demonilor să intre în porci, care mai apoi s-au aruncat în mare și au murit, producând pagube majore oamenilor. Așa se întâmplă și în viața noastră de foarte multe ori. Poate pierdem anumite lucruri de valoare, înțelegem foarte greu de ce există inundații, incendii, furtuni, care în câteva secunde risipesc tot ceea ce am agonisit timp de o viață. În acestea trebuie să vedem pedagogia divină, care dorește să ne reîntoarcă pe calea cea dreaptă. Care vrea să ne facă să conștientizăm că lucrurile materiale câștigate nu ne sunt de folos, ci că noi luptăm și muncim ca să câștigăm Împărăția cea veșnică.

Totuși, prin această pronie sau purtare de grijă, Dumnezeul Cel viu și milostiv, nu simte o plăcere în a ne pedepsi, în a ni se întâmpla anumite lucruri neplăcute, ci prin aceasta, El dorește ca noi să creștem spiritual, să fim într-o lucrare mântuitoare permanentă cu Iisus Hristos, ca să putem să dobândim viața cea de veci.

Ca un exemplu concret, când suntem bolnavi, ni se oferă spre vindecare diferite medicamente care nu sunt plăcute și dulci, ci ele adesea sunt amare și ne creează disconfort. Așa este și cu viața duhovnicească, ni se dă de multe ori și anumite „medicamente” (încercări, boli, neajunsuri), pentru a ne vindeca, care mai apoi de redau bucuria cea dintâi.

Dar finalitatea vindecării este una fericită, după cum s-a întâmplat și în cazul demonizatului din Evanghelia de astăzi, unde el după ce a fost vindecat, a devenit unul dintre cei mai responsabili și devotați misionari ai Domnului Iisus Hristos.

Ca o idee concludivă, putem afirma că Fiul lui Dumnezeu își arată neîncetat iubirea Sa milostivă față de toți oamenii, în special de cei care sunt chinuți de dureri necurate. De asemenea suntem chemați cu toții spre a lucra continuu la mântuirea noastră fiind responsabili vis-a-vis față de valoarea inestimabilă a omului, care este chemat spre a fi adevărat mărturisitor al Evangheliei Domnului, și în același timp a vestit tuturor cât bine a făcut Dumnezeu, spre bucuria și mântuirea noastră. Amin!

De la bucurie la tragedie

Omul după ce a fost creat de Dumnezeu, a fost așezat într-o grădină preafrumoasă numită Eden sau Paradisul pământesc. (Facere 2, 8). Adam era fericit și trăia în curăție și în armonie cu toate animalele și era prieten cu Dumnezeu. El a pus nume tuturor animalelor, a cooperat astfel cu Dumnezeu la creație. Dar a avut o singură interdicție, să nu mănânce și să nu se atingă de pomul care era în mijlocul Edenului, de pomul „Cunoștinței binelui și al răului”, care era toxic, căci în clipa în care nu asculta, Adam știa bine că va muri. Vedem că deja omul are dreptul să aleagă între bine și rău. Deja Adam este încercat, ispitit. Dar Adam a ales răul și a suportat consecințele. Șarpele sau Lucifer îl înșală pe om, așa cum îl înșală și azi. Libertatea este cel mai mare dar al omeniirii. Libertatea omului slăvește chipul lui Dumnezeu. Prin neascultare păcatul intră în om. Neascultarea lui Adam și a Evei au izvorât din trufie, la fel ca în cazul lui Lucifer. Trufia este un zid între om și Dumnezeu.

Fructul oprit aduce nenorocirea omului. El cunoaște că e gol și îi este rușine. Nu mai are nici măcar curajul să își ceară iertare, ci căuta un loc unde credea că nu este Dumnezeu, dovadă a amneziei apărute, își pierduse simțul oimprezenței lui Dumnezeu. Dumnezeu iese în căutarea omului pierdut. El pornește ca și Hristos în căutarea oii rătăcite. Chemarea lui Dumnezeu este o chemare a omului la pocăință, spune Origen.

Sfântul Simeon Noul Teolog spune că dacă Adam ar fi spus: „Am greșit, am păcătuit!” Dumnezeu l-ar fi iertat cu siguranță. Adam dă vina însă pe femeie, femeia dă vina pe șarpe și indirect omul îl învinovățește pe Dumnezeu.

Căderea omului în păcat a fost o catastrofă și consecințele au fost grave. Omul a ajuns de-naturat. „Duhul în loc să tindă către Dumnezeu, a fost supus forțelor psihice și patimilor, sufletul a căzut pradă instincțelor trupești, carnale, trupul și-a pierdut lejeritatea de la început, transformându-se într-un trup greu și păcătos.” (ÎPS I. Alfeyev).

În viață omul a primit trudă, boală, degradare, suferințe și moarte, fiind izgonit pe pământ să îl lucreze, omul ajunge să muncească din greu pentru a-și câștiga existența. Însuși pământul e blestemat pentru el, îi dă mulți spini și pălămidă. Tragedia vieții omului a fost transformarea lui radicală în rău și a întregii lumi. Animalele nu vor mai trăi în armonie, îi vor deveni dușmani de moarte toate

vor lupta pentru existență.

Căderea omului în păcat este căderea întregii lumi văzute.

Eva, ca femeie în general, va fi atrasă spre bărbat, suportând consecințele căderii în păcat prin nașterea în dureri a copiilor.

Șarpele se va târî pe pământ și va mânca și țărână.

Copiii primilor oameni vor comite primele păcate. Cain a ucis primul un om și a comis un fratricid.

Consecințele păcatului strămoșesc s-au răspândit la toți oamenii. Sfântul Apostol Pavel afirmă: „Precum printr-un om a intrat păcatul în lume și prin păcat moartea, așa și moartea a trecut la toți oamenii, pentru că toți au păcătuit în el.” (Romani 5, 12).

Dar Dumnezeu le promite primilor oameni un Răscumpărător, un Mijlocitor între Dumnezeu și el. În momentul izgonirii lui Adam și a Evei din rai, atunci când îl blestemă pe diavol, Dumnezeu îi sugerează în chip tainic acest lucru: „Dușmănie voi pune între tine și între femeie, între sămânța ta și sămânța ei, aceasta îți va zdrobi capul, iar tu îi vei înțepa călcâiul.” (Facere 3, 15).

Promisiunea unui răscumpărător continua mai apoi prin făgăduința făcută de Dumnezeu lui Avraam: „Se vor binecuvânta prin neamul tău toate popoarele lumii.” (Facere 22, 18). Înainte de a muri Iacov își binecuvintează fiii și îl pomenește și pe Împăciitorul, Care se va naște din neamul lui Iuda.” Nu va lipsi sceptru din Iuda (...) până ce va veni Împăciitorul Căruia se vor supune popoarele.” (Facere 49, 10).

Psalmul doi în întregime îl proorocește pe Mesia, pe Care îl numește Fiul lui Dumnezeu și Hristosul (Unsul): „S-au ridicat împărații pământului și căpeteniile s-au adunat împreună împotriva Domnului și a unsului Său (...) Domnul a zis către Mine: „Fiul Meu ești Tu, Eu astăzi Te-am născut!” (Psalmi 2, 2-7).

Profetul Isaia are multe profeții referitoare la Mesia: „Iată, Fecioara va lua în pântece și va naște fiu și vor chema numele lui Emanuel.” (Isaia 7, 14). Isaia profețește despre suferințele lui Mesia: „Dar El a luat asupra-și durerile noastre și cu suferințele noastre S-a împovărat (...) prin rănile Lui, noi toți ne-am vindecat. Toți umblam rătăciți ca niște oi, fiecare pe calea noastră, și Domnul a făcut să cadă asupra Lui fărădelegile noastre ale tuturor. Chinuit a fost, dar S-a supus și nu Și-a deschis gura Sa (...) (Isaia 52).

„Ultimul dintre proroci, Sfântul Ioan Botezătorul, a fost

și cel dintâi dintre apostoli: el L-a vestit pe Hristos prin prorociile sale și L-a mărturisit chiar în vremea venirii Lui. Sfântul Ioan Botezătorul se află la hotarul dintre două epoci, pe una încheind-o și pe cealaltă deschizând-o; în persoana sa, se întâlnesc Vechiul și Noul Testament.” (ÎPS I. Alfeyev).

La fântâna lui Iacov Samaritanca spune: „Știu că va veni Mesia care se cheamă Hristos; când va veni Acela ne va vesti nouă toate.” (Ioan 4, 25).

Poetul latin Virgiliu, în secolul I, î.d.Hr., pomenea în cartea a patra din *Eneida* despre un prunc tainic a cărui naștere avea să inaugureze o epocă nouă și binecuvântată, o epocă a mântuirii. (ÎPS. I. Alfeyev).

Arhimandritul Sofronie Saharov spunea: „Minunată este lumea creată de Dumnezeu în măreția Sa, însă nimic nu este mai minunat decât omul, omul adevărat, fiu al lui Dumnezeu.”

Episcopul Kallistos (Ware) de Diokleia susținea că omul se găsește în centrul creației divine, el este imaginea, oglinda întregii creații: „Imago mundi. O mică lume, un microcosmos. Toate lucrurile create se regăsesc în el.”

Sfântul Irineu declară: „Slava lui Dumnezeu este omul cel viu. Persoana omenească reprezintă centrul operei lui Dumnezeu.”

Avva Dorotei din Gaza a scris: „Deci Bunul Dumnezeu a dat legea spre ajutor, spre întoarcere, spre îndreptarea răului. Dar nu s-a îndreptat. A trimis proroci, dar aceștia nu-au izbutit. Căci răutatea s-a întărit și mai mult, cum zice Isaia: „Nici buba, nici rana, nici vânătaia nu mai erau calde și nu se mai putea pune nici plasture, nici untdelemn, nici legătură peste ele.” Așa zicând, răutatea nu era numai: într-o parte, nici într-un singur loc, ci în tot trupul. Cuprinsese tot sufletul. Stăpâna toate puterile lui (...) Numai Dumnezeu putea tămădui și birui o astfel de patimă.”

Sfântul Siluan Athonitul ne spune că: „Adam pierduse raiul și îl căuta plângând după el.” Raiul meu, raiul meu, minunatul meu rai.” Însă Domnul, prin iubirea Lui de pe cruce, i-a deschis porțile unui alt rai, mai bun decât primul, un rai în ceruri, unde strălucește lumina Sfintei Treimi. Ce-I vom da în schimb Domnului pentru iubirea Lui față de noi?”

În final ne punem întrebarea: Ce s-ar fi întâmplat cu omeniirea dacă protopărinții noștri nu ar fi căzut în păcat și cum era ea astfel?

Prof. Amalia STANA

Războiul nevăzut

Inima este centrul vieții omului, atât trupești, cât și sufletești. Atâta timp cât inima bate, trupul este în viață, și atâta timp cât rugăciunea se înalță sufletul omului este viu. În inima omului se află toate cele bune, sădite de Dumnezeu, dar în inimă se află și cele rele, din ispitirea vrăjmașului, după cum spune Însuși Mântuitorul: „din inimă ies: gânduri rele, ucideri, adultere, desfrânări, furtișaguri, mărturii mincinoase, hule.” (Matei 15, 19) Deci, iată, „în inimi nu este numai dor și suspin după Dumnezeu, ci și război.” (Pr. Ilarion Felea, *Spre Tabor*, vol. I, Editura Crigarux, Piatra Neamț, 2017, p. 108)

În cartea *Facerii* 1, 31, fericitul Moise ne spune că toate erau „bune foarte”. Și dacă toate au fost bune foarte, ne putem întreba de unde a apărut răul? Sfinții Părinți afirmă că răul nu are fire, ci este o stare caracterizată de lipsa binelui. Răul nu are substanță, dar nu e nici neant, ci o stare. Sfântul Vasile cel Mare în omilia *Dumnezeu nu-i autorul răului* spune că „răul nu e o creatură vie și însuflețită, ci o dispoziție a sufletului opusă virtuții”. Păcatul apare ca o deviere de la sensul pe care Dumnezeu l-a dat. Și aici rolul determinant îl are voința liberă. Diavolul, voind să fie mai mare decât Dumnezeu, fără El, a căzut. După aceasta a ispitit pe primii oameni, Adam și Eva, cu însăși scopul lor: de a fi ca Dumnezeu. Ceea ce diavolul a propus era atingerea scopului lor fără de Dumnezeu, ceea ce nu era posibil și astfel intră păcatul în lume și prin păcat moartea (Romani 5, 12). Renunțând la dialogul de iubire cu Dumnezeu și intrând în dialog cu cel viclean, omul atrage după sine și lumea în care se află; astfel, dacă înainte era armonie și ordine, după călcarea poruncii apare dezarmonia, dezordinea și haosul. Binele firesc este înlocuit cu răul nefiresc, binele rațional este înlocuit de răul nerațional; binele e libertate și răul robie.

Vedem astfel că reaua întrebuintare a voinței și a lucrurilor și abuzul aduc răul în viața omului. Sfântul Ioan Gură de Aur în *Omiliile la Matei* zice: „să nu disprețuiești darul lui Dumnezeu zicând: să nu fie vin, ci mai bine zi: să nu mai

fie beție!” (Sf. Ioan Gură de Aur, *Omilia LVII*, IV)

Realitatea existenței păcatului în lume este evidentă. Cartea Pildelor lui Solomon ne spune: „Cine poate spune: Curățit-am inima mea; sunt curat de păcat? (20, 9); la fel și Ioan Teologul: „Dacă zicem că păcat nu avem, ne amăgim pe noi înșine și adevărul nu este întru noi.” (I Ioan 1, 8) Dar, prin Domnul nostru Iisus Hristos avem puterea de a ieși de sub robia păcatului și a morții, după cum spune Sfântul Ap. Pavel în Epistola către Evrei: „să surpe prin moartea Sa pe cel ce are stăpânirea morții, adică pe diavolul, și să izbăvească pe acei pe care frica morții îi ținea în robie toată viața” (2, 14-15). Dacă noi luăm de model pe Dumnezeu, și trebuie să-l luăm, deoarece așa ne poruncește Mântuitorul, putem oare să urcăm atât de sus încât să ajungem la asemănarea cu El? Fără nicio îndoială.

În primul rând, omul este făcut după chipul lui Dumnezeu, iar acest chip se păstrează în noi și ne ține trează dorința de a-L descoperi pe Dumnezeu, de a ne apropia și uni cu Dumnezeu. În măsura în care ne îmbunătățim și desăvârșim, descoperim în noi chipul lui Dumnezeu, vădăm tot mai arătat asemănarea cu Dumnezeu (Pr. Ilarion Felea, *Spre Tabor*, vol. I, p. 138).

În al doilea rând, Mântuitorul îndeamnă pe ucenicii Săi, și prin ei pe noi, la trăirea vieții după Evanghelie: să țină poruncile, să-și însușească virtuțile, să facă voia lui Dumnezeu. Deci, de vreme ce ni le cere, înseamnă că toate sunt cu putință. „Jugul Meu este bun și sarcina Mea ușoară”, zice Domnul (Matei 11, 30), „Poruncile Lui nu sunt grele” (I Ioan 5, 3).

Nu în ultimul rând, avem ca dovadă a posibilității desăvârșirii pe sfinți. Sfânta Scriptură și Viețile Sfinților ne dau numeroase mărturii despre nevoițele, rugăciunile, credința și iubirea pe care aceștia i-au arătat-o lui Dumnezeu și despre cum au primit de la El cununile cerești și bunătățile cele veșnice.

De aceea, lupta noastră cu păcatele și patimile este o luptă care durează întreaga viață. Dar, puțini sunt cei care

nu se lasă copleșiți de „umbrele de plăcere” ale lumii acesteia. Biserica ne aduce mereu aminte că „nu avem cetate stătătoare” (Evrei 13, 14) în această lume. Majoritatea amână pocăința până spre sfârșitul vieții. Mulți văd mersul la Biserică și trăirea vieții după canoanele creștine ca fiind ceva depășit, ceva ce aparține persoanelor de vârstă a treia, nicidecum celor tineri, aflați în putere, care trebuie să-și trăiască viața. Părintele Arsenie Boca povestea despre un preot vrednic, care se ocupa de slujbele Bisericii, dar credincioșii săi nu își schimbau viața. Încearca el, prin predici, la scaunul spovedaniei, prin diferite mijloace să-i facă pe credincioșii săi să meargă pe calea cea dreaptă, dar nu reușea. S-a rugat lui Dumnezeu să-i descopere soluția prin care să-i îndrume pe credincoși... Într-o zi, stând întristat, preotul are o vedenie: diavolii au fost chemați de Satan la un sfat, în care căutau ispitele cele mai bune de a-i trage pe oameni în iad. A venit un diavol și a propus să le șoptească oamenilor că nu este Dumnezeu și astfel vor păcătui liniștiți, că nu are cine să-i tragă la socoteală, dar această ispită nu a fost acceptată întrucât nu puteau fi mulți care să cadă în ea. Alt drac a venit și el cu o propunere: de a le zice oamenilor că nu este rai și iad, dar sfatul diavolesc a respins și această idee pentru că oamenii nu vor crede că după această viață nu mai există altceva. La urmă, a venit un drac mai întunecat care a propus celorlalți să răspândească pe pământ gândul de a amâna pocăința până spre sfârșitul vieții și așa, neștiind nimeni ceasul sfârșitului, vor muri mulți neîndreptați. Această ispită rămâne până

astăzi cea care stăpânește viețile multor creștini.

Vreme de pocăință este viața noastră, vreme de a dobândi virtuți nenumărate. Să ne deșeptăm și să ne gândim la sufletul nostru, la noblețea lui. Trupul este trecător. Un trup fără suflet este un cadavru urât mirositor, dezagustător, lipsit de orice frumusețe. Ajutați de harul lui Dumnezeu ne vom putea lua la întrecere cu puterile cerești, vom putea trăi în cer, mergând pe pământ; vom putea trăi ca niște îngeri în trup, oameni cerești și îngeri pământești.

De multe ori ni se pare că nu e posibil să părăsim păcatul, din pricina secetei de virtuți și totuși, au fost astfel de sfinți: Ioan Botezătorul, „vestitul fiu al celei sterpe”, Pavel, dascălul lumii, Ioan Apostolul, ucenicul iubirii, sfinți români, precum Filofteia, cea mult milostivă, Parascheva, cea mult nevoitoare și mulți alții.

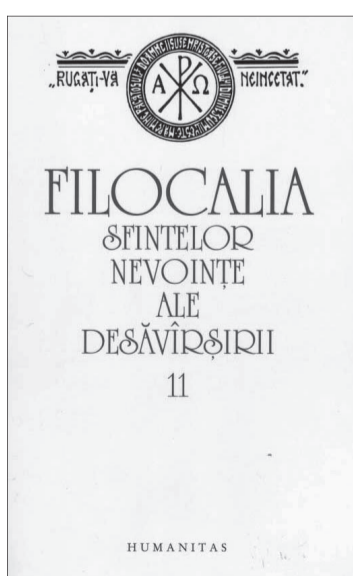
Să luptăm, astfel, lupta cea bună. Deși suntem în trup, lupta noastră e cu puterile cele fără de trup. Să nu ne temem! Puterea armelor noastre este mare! „Luați toate armele lui Dumnezeu, ca să puteți sta împotriva în ziua cea rea, și, toate biruindu-le, să rămâneți în picioare” (Efeseni 6, 11). „Dumnezeu ne-a înarmat toate mădularele. Ne-a dat cingătoare, ca să ne fie drumul ușor, apoi ne-a dat platoșa să nu fim răniți de săgeți, ne-a întărit peste tot cu credința cu care veți putea să stingeți toate săgețile cele arzătoare ale vicleanului (Efeseni 6, 16)” (Sf. Ioan Gură de Aur, *Omilia la Facere*, Omilia III).

Pr. Sorin ILOTA

Sfătuirea cu folos

Există oameni care au primit de la Dumnezeu o răspundere pentru alții ca pentru ei înșiși. E starețul unei mănăstiri, sunt părinții, e duhovnicul, e preotul. Dar aceasta înseamnă că ei trebuie să se și pregătească pentru a conduce pe calea dreaptă pe cei încredințați conducerii lor. Dacă dau sfaturi rele, vor suferi pentru greșelile aceluia, ca pentru ale lor. Cel încredințat de Dumnezeu unui îndrumător sufletesc trebuie să-și facă însăși și el din voia aceluia voia sa. Prin el se împlinește atunci voia aceluia. Dar, în acest caz, acela va plăti pentru greșelile făcute prin împlinirea voii lui. Părintele, duhovnicul nu se pot dezinteresa de viața celui încredințat lui cu scuza libertății ce o are acela. Omul mai trebuie și învățat să știe ce să facă

cu libertatea. Și unii sunt mai înaintați în această cunoaștere decât alții. Răspunderea unora pentru alții împletește destinele noastre până a ne bucura și suferi împreună de urmările unei viețuirii care nu se împlinește numai prin unul. Nu ne mântuim singuri în mod egoist și ambițios; și nu ne pierdem singuri. Ci ne mântuim cu cei pentru care am avut o răspundere și cu cei pe care i-am ascultat; și ne pierdem cu cei față de care nu ne-am exercitat răspunderea. Nici un om nu-și poartă sau nu trebuie să-și poarte numai sarcina sa, ci și pe a altora. Dar să nu le dăm altora sfaturi din mândrie, ca să-i smintim și mai mult, ci ca să-i slujim cu smerenie. Deci sfatul trebuie să fie unit cu pilda vieții, ca să nu-i pierdem prin sfătuire

nici pe ei și să nu ne pierdem nici pe noi.

(Părintele Dumitru Stăniloae, nota 506 la „Varsanufie și Ioan, Scrisori duhovnicești” în *Filocalia XI*, Editura Humanitas, București, 2009, p. 286-287)

Suferința ca binecuvântare

În fiecare zi strigam la Dumnezeu: „Doamne, ușurează suferința!” Și în loc de răspuns, de ușurarea suferinței, aveam o suferință și mai mare. Așa ani de zile. Și vedeam că toți mureau în jurul nostru și ne gândeam că mâine murim și noi. Dar am ieșit afară.

Problema suferinței și a sensului ei, să zicem că Biserica o rezolvă. Spunem: „Domnule, suferința e de la Dumnezeu”, și o acceptăm. Este mult mai ușor să spui decât să suferi. Am trecut în Occident, am mers pe la biserici, am vorbit despre ce s-a întâmplat în închisoare și pe urmă m-am întrebant:

„De ce suferință? De ce suferință? De ce suferință? Ce păcate a făcut poporul român sau rus ca să aibă o suferință așa de atroce? În timp ce noi, în Occident, în America, trăim în belșug, avem viață bună, suntem păcătoși, practicăm perversiuni și trăim fericiți. Ce s-a întâmplat? De ce? Ce păcate a făcut poporul român?” Era întrebarea pentru mine.

Într-o mănăstire protestantă din Elveția am găsit o cârtică cu citate din diverși autori. Și am găsit și un citat din Paul Claudel, care pentru mine a fost o revelație. Paul Claudel spune așa:

„Dumnezeu n-a venit în lume ca să pună capăt suferinței umane. El n-a venit în lume nici măcar să explice suferința. Dumnezeu a venit în lume să umple suferința umană de prezența Lui”.

Și atunci am înțeles de ce Dumnezeu ne-a dat suferința, de ce nu ne-a ușurat-o atunci când I-o ceream. Pentru că, cu cât sufeream mai mult, cu atât prezența Lui era mai mare în inima noastră.

(Părintele Gheorghe Calciu Dumitreasa, *Suferința ca binecuvântare*, Editura Catisma, București, 2008, p. 80-81)

ȘTIRI

Sfânta Cuvioasă Parascheva sărbătorită la Schitul de maici din Bodrogu-Vechi

În ziua de prăznuire a Sfintei Cuvioase Parascheva, luni, 14 octombrie 2019, Întâistătorul Eparhiei Aradului, Înaltpreasfințitul Părinte Timotei, a săvârșit Sfânta Liturghie în biserica nouă a Schitului de maici „Cuvioasa Parascheva” din satul Bodrogu Vechi, Protopopiatul Arad, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi, cu prilejul unuia dintre hramuri.

Din sobor au făcut parte: Protos. Grigorie Timiș, starețul Mănăstirii Hodoș-Bodrog, Protos. Iustin Popovici, consilier cultural al Arhiepiscopiei Aradului, Protos. Nicolae Tang, lector universitar la Facultatea de Teologie Ortodoxă „Ilarion V. Felea” din Arad, Protos. Teoctist Bălana de la Mănăstirea Feredeșu, Preot Vasile Chindriș de la Parohia Variaș, Preot Petru Ursulescu de la Parohia Arad-Micalaca Nouă, Preot pensionar Dorin Ștefan, Preot pensionar Ioan Gaga și Arhid. Gherasim Tompa.

La sfânta slujbă au participat obștea de maici, condusă de maica stareță Teodora Opriș și mulțime de credincioși veniți din toată vecinătatea, pentru a sărbători cu multă evlavie pe ocrotitoarea acestui sfânt lăcaș de rugăciune.

Predica rostită de Înaltpreasfinția Sa, pusă sub titlul „Lucrul cel nemuritor” (cf. Troparului sfintei și citirilor scripturistice ale sărbătorii: 1 Cor. 9, Luca 7) a fost precedată de Duminica pildei semănătorului, care arată că sămânța este cuvântul lui Dumnezeu a cărui urmare duce la asemănarea cu El, sărbătoarea Cuvioasei Maici Parascheva cinstește virtuțile prin care a strălucit, purtând grijă de suflet, spre a lăsa Bisericii icoana mântuirii omului creat după chipul lui Dumnezeu, tinzător spre asemănarea cu El. Ascultând chemarea din Evanghelie la urmarea Mântuitorului ea a plinit calea vieții ca învățătură pentru toți creștinii, încredințându-i de ajutorul ei la trebuințe.

Răspunsurile liturgice au fost date de către un grup de studenți, masteranzi și doctoranzi de la Facultatea de Teologie Ortodoxă „Ilarion V. Felea” din Arad.

Pelerinii prezenți au avut posibilitatea să se închine la unul din veșmintele care a acoperit moaștele Sfintei Cuvioase Parascheva de la Iași, donație a Mitropoliei Moldovei din vremea când era păstorită de Preafericitul Părinte Patriarh Daniel, ca mitropolit, primit prin purtarea de grijă a Întâistătorului Eparhiei noastre, a Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Timotei și așezat în această mănăstire la loc de cinste spre închinare.

La finalul slujbei, Preacuviosul Părinte Nicolae Tang, în numele maicii starețe monahia Teodora Opriș, a viețuitoarelor acestei mănăstiri, a soborului slujitor și a numărului mare de pelerini, a mulțumit Înaltpreasfințitului Părinte Timotei pentru bucuria de a sluji în acest schit cu prilejul hramului și pentru cuvântul de învățătură adresat celor prezenți.

PS Părinte Emilian Crișanul a slujit la Sfânta Liturghie la Iași de sărbătoarea Sfintei Parascheva

Peste 25.000 de persoane au participat la evenimentul central al celui mai mare pelerinaj din România: Sfânta Liturghie oficiată în cinstea Cuvioasei Parascheva pe pietonalul Ștefan cel Mare, în fața Catedralei Mitropolitane din Iași.

17 arhieriei au slujit împreună cu Mitropolitul Moldovei și Bucovinei luni la Iași, printre aceștia fiind și Preasfințitul Părinte Emilian Crișanul Episcop-Vicar al Arhiepiscopiei Aradului. Mitropolitul Teofan a ținut să adreseze mulțumiri speciale pelerinilor și a spus că aceștia au oferit tuturor „o lecție de teologie”. Înaltpreasfinția Sa a mulțumit totodată autorităților, voluntarilor, dar și presei locale și naționale care a mediatizat evenimentul „cu profesionalism și dăruire”.

În cadrul Sfintei Liturghii, Mitropolitul Teofan a oferit distincții pentru 17 preoți din județele Iași, Botoșani, Neamț și Suceava pentru că au reușit să construiască biserici în perioada comunistă. Ierarhul a amintit că la anul se vor împlini 30 de ani de la căderea comunismului și de aceea „am socotit de bine, la apropierea acestui soroc, să ne aducem aminte de câteva clipe luminoase care au răzbătut ca o stea strălucitoare prin întunericul acelor vremi”.

Slujire Arhierescă și binecuvântare de lucrări în Parohia Tălagiu

Duminica a XXI-a după Rusalii a fost o zi de aleasă bucurie pentru credincioșii Parohiei Tălagiu, Protopopiatul Sebiș, deoarece, în mijlocul lor a poposit Chiriarhul Aradului, Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Timotei, pentru a binecuvânta lucrările săvârșite aici.

Înaltpreasfinția Sa a fost întâmpinat în fața bisericii de Pr. Botea Alexandru, protopopul Sebișului, preoții din vecinătate și de credincioșii îmbrăcați în frumoase costume populare specifice zonei.

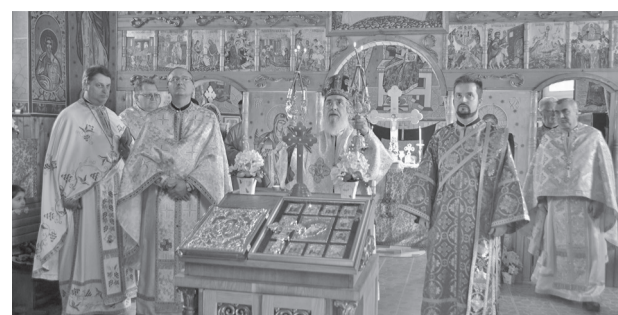
După sfințirea lucrărilor de reînnoire a bisericii, Înaltpreasfinția Sa a săvârșit Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie în biserica parohială cu hramul „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil”, înconjurat de un însemnat sobor de preoți.

Din sobor au făcut parte: Pr. Botea Alexandru, Protopop al Sebișului, Pr. Prof. Nan Dacian – Emilian, profesor la Seminarul Teologic Ortodox din Arad și preot paroh în Parohia Vladimirescu II, fiul satului, Pr. Nan Viorel, pensionar, Pr. Păiușan Simion de la Parohia Pleșcuța, Pr. Zadic Andrei de la Parohia Brusturi, Pr. Mândra Dan de la Parohia Fântânele, Pr. Pagubă Ioan de la Paraclisul Arhiepiscopal „Sf. Apostoli Petru și Pavel” din Arad, Pr. paroh Groza Ștefan și Diaconul Moț Aurelian Iulian.

Cuvântul de învățătură rostit de către Chiriarh a fost pus sub titlul „Puterea cuvântului dumnezeiesc” (cf. citirilor scripturistice ale duminicii: Gal. 2; Tit 3, Lc. 8; In. 17), cu oprire aparte asupra Pildei semănătorului dar și a Rugăciunii Arhieresti a Mântuitorului, ca și la sfatul Sfântului Ap. Pavel. Omul creat după chipul și asemănarea lui Dumnezeu seamănă mereu cele bune din creația lumii prin cuvântul dumnezeiesc spre înveșnicire, făcând astfel dovada tinerii spre scopul viețuirii sale. Caracterile oamenilor asemenea însușirilor locului în care încolțește sămânța sau lucrarea cuvântului dumnezeiesc fiind diferită, tot așa este și roada. Creștinul călăuzit de ascultarea sinceră a Însuși Cuvântului lui Dumnezeu dobândește întărirea acestuia în propria-i trăire în Hristos Domnului spre învingerea poticnirilor pe calea mântuirii, ajutând asemenea pe semenii la culegerea roadelor. Adevărata învățătură a Bisericii propovăduită de Sinoadele Ecumenice este garanția încununării ostanelilor credincioșilor pe calea arătată. Vremea semănătorului făgăduiește și bogăția celei a secerișului, a arătat Înaltpreasfinția Sa.

Răspunsurile liturgice au fost date de grupul „Trifon Lugojan” al Catedralei Arhiepiscopale din Arad, condus de teologul Marinel Roz.

Cu această ocazie, Înaltpreasfințitul Părinte Timotei a hirotonit întru preot pe diaconul Leahu Cristian Dănuț,

acesta urmând a fi preot paroh pe seama Parohiei Mocreș, Protopopiatul Ineu.

La momentul cuvenit, preotul paroh Groza Ștefan a primit din partea Înaltpreasfințitului Părinte Timotei, distincția de iconom, în semn de apreciere pentru toate lucrările realizate în parohie.

La finalul Sfintei Liturghii, preotul paroh a adresat cuvânt de mulțumire Înaltpreasfinției Sale, preoților slujitori, oficialităților locale, în frunte cu domnul primar Groza Viorel și tuturor credincioșilor ce au contribuit material și spiritual la buna organizare a acestui eveniment.

PS Părinte Emilian Crișanul a participat la Sfânta Liturghie arhierescă oficiată la Roman, la ceas aniversar

Șase ierarhi ai Bisericii Ortodoxe Române, aflați în drum spre Iași pentru a se închina la racla cu sfinte moaște a ocrotitoarei Moldovei, s-au oprit pentru a săvârși Sfânta Liturghie, în Duminica a XXI-a după Rusalii, în Catedrala arhiepiscopală „Sfânta Parascheva” din Roman, cu prilejul manifestărilor dedicate împlinirii unui deceniu de la actul istoric al ridicării Episcopiei Romanului la rangul de arhiepiscopie. Cu acest prilej a fost sfințit și corpul administrativ ce întregeste ansamblul arhitectonic al Centrului eparhial, așezat sub ocrotirea Sfântului Ierarh Dosoftei.

Mulțime de pelerini a participat la Sfânta Liturghie săvârșită de șase ierarhi ai Bisericii Ortodoxe Române, în Catedrala mușatină din Roman, în contextul manifestărilor dedicate împlinirii a 10 ani de la ridicarea Episcopiei Romanului la rangul de arhiepiscopie. Din soborul de ierarhi au făcut parte IPS LAURENȚIU, Arhiepiscopul Sibiului și Mitropolitul Ardealului, IPS IRINEU, Arhiepiscopul Craiovei și Mitropolitul Olteniei, IPS IOACHIM, Arhiepiscopul Romanului și Bacăului, PS ANTONIE, Episcop de Bălți, PS CALINIC BOTOȘĂNEANU, Episcop-Vicar al Arhiepiscopiei Iașilor și PS EMILIAN Crișanul, Episcop-Vicar al Episcopiei Aradului, la care s-au adăugat preoți din administrația eparhială și mulțime de pelerini veniți din protopopiatele eparhiei.

În cadrul Sfintei Liturghii, IPS IRINEU a adresat pelerinilor prezenți un cuvânt de învățătură în care a vorbit despre semnificațiile Pildei Semănătorului. La finalul Sfintei Liturghii, Înaltpreasfințitul Părinte Ioachim a adresat un cuvânt celor prezenți amintind despre momentul solemn din data de 13 septembrie 2009, și precizând totodată motivația organizării evenimentului din această zi.

După citirea solemnă a Hrisovului, a fost săvârșită sluba de Te Deum sub protia PS EMILIAN Crișanul, ca mulțumire pentru binefacerile revărsate de Dumnezeu asupra Eparhiei Romanului și Bacăului în cei 10 ani de binecuvântare și împliniri. La final, PS EMILIAN Crișanul a dat citire mesajului Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, adresat Ierarhului locului și poporului binecredincios din Eparhia Roamanului și Bacăului la acest moment comemorativ.

La final, Înaltpreasfințitul Părinte LAURENȚIU, Mitropolitul Ardealului, a adresat Ierarhului locului, preoților și credincioșilor cuvinte de felicitare pentru realizările împlinite în ultimii 10 ani.

(Știrile au fost preluate de pe site-urile episcopiaaradului.ro și basilica.ro)

COMITETUL DE REDACȚIE

Președinte de onoare: ÎPS. Dr. TIMOTEI SEVICIU, Arhiepiscop al Aradului
 Redactori coordonatori: Pr. IOAN TULCAN, Pr. CRISTINEL IOJA
 Secretari de redacție: Pr. ADRIAN MURG, Pr. CAIUS CUȚARU,
 SORIN GHEORGHE SĂPLĂCAN
 Administrație: Pr. FILIP ALBU, Pr. LUCIAN FARCAȘIU

Articolele și corespondența se trimit pe adresa redacției:

Str. Academia Teologică, nr. 9, Arad
 Tel/Fax: 0257-285.855, calea.mantuirii@yahoo.com
 Tipărit la Poudique srl Arad.
 ISSN: 1582-1951; Preț: 1 leu
 Costul unui abonament este de 50 lei anual.